

Torshälla stads nämnd

Rapport Team Samagera

Förslag till beslut

1. Team samagera avslutas och verksamheten förs över till ordinarie drift.
2. Återbetalning till sociala investeringsfonden genomförs i överenskommelse med kommunledningskontoret.

Ärendebeskrivning

September 2014 beviljades Torshälla stads nämnd 3,8 miljoner kronor ur Eskilstuna kommuns sociala investeringsfond. Arbetet/projektet döptes till Team Samagera. Syftet var att utveckla arbetssätt, metoder och stöd som gav fler barn, i åldern 0-12 år, förutsättningar för god målpuppfyllelse i skolan och således fortsatt god utveckling och hälsa.

Målen för Team Samagera beskrevs enligt nedanstående:

Resultatmål

Kortsiktiga mål

Föräldrar till barn i åldern 0-6 år ska erbjudas generellt föräldrastöd.

Erbjuda riktat stöd till familjer med barn i åldern 6-12 år, med identifierade problem. Arbetet ska utgå från en samordnad individuell plan.

Långsiktiga mål

Alla unga ska ha slutbetyg från grundskolan som ger dem behörighet till gymnasiet.

Minskat behov av barn- och ungdomsvård.

Mål för samverkansprocessen

Det generella stödet ska ge förutsättningar att upptäcka och ge stöd tidigare till allt fler barn och deras familjer. Men även att stärka individernas egen förmåga att välja en hälsosam utveckling för sig själva och sina familjer.

Det riktade stödet ska utveckla det förebyggande barn och ungdomsarbetet med utgångspunkt från SIP – samordnad individuell plan. SIP:en ska ge förutsättningar för ett helhetsperspektiv där bilden av barnets och familjens behov delas av alla involverade parter, och stödinsatserna sammantaget ger ett effektivare stöd.

Metoden beskrevs enligt nedan

De metoder som projektet avser att använda skall vara ska ha sin grund i vetenskap och/eller beprövad erfarenhet.

Det generella stödet ska i första hand omfatta föräldrastöd i form av samtal, enskilt och i grupp samt föräldrastödsutbildningen. Målgruppen är primärt föräldrar som besöker BVC och familjecentralen i Torshälla. Även föräldrar på förskolorna kan vara aktuella för föräldrastöd.

För det riktade stödet ska en specialpedagog anställas. Specialpedagogen ska arbeta gränsöverskridande mellan förskola, skola och socialtjänst. Specialpedagogen ska kunna delta redan vid de första tecknen i förskolan och skolan, om att barnet och familjen behöver stöd. Specialpedagogen ska även kunna delta i de utredningar som socialtjänsten gör vid inkomna orosanmälningar.

På sikt skulle de delar i projektet som bedömdes som framgångsrika, implementeras i ordinarie verksamhet.

Uppföljning

Initialt tillsattes en samordnare på familjecentralen i oktober 2014. Tanken var att samordnaren skulle driva och leda arbetet i Team Samagera. Ganska snart stod det klart att det behövdes en projektledare som skulle ge stöd i att bygga strukturer för planering, genomförande, uppföljning/utvärdering samt dokumentation. Samordnaren skulle leda arbetet gentemot barn och föräldrar inom ramen för projektet, och projektledaren skulle stå för stödstrukturer.

Projektet anställde även en specialpedagog. Rekryteringsprocessen blev klar och personen tillträdde i maj 2015.

Parallellt upphandlades projektledare på deltid. I augusti 2015 var projektbemanningen fulltalig och den 8 september 2015 genomfördes en gemensam kick off för med deltagare från samtliga berörda verksamheter i Torshälla stads förvaltning samt nyckelpersoner från kommunkoncernen i övrigt.

Det första uppdraget som projektgruppen fick var att ta fram en detaljerad projektplan med tids- och aktivitetsplan. De skulle även ta fram mätbara indikatorer på kort och lång sikt, som skulle ge förutsättningar att följa arbetets kortsiktiga och långsiktiga effekter.

Resultat

Projektgruppen stötte på problem med att få fram indikatorer som dels skulle mäta processen i projektet, dels effekterna för barn och unga. Eftersom målgruppen var 0-13 år skulle flera av de barn/unga som förväntades vara en del i projektet i början, skulle hinna lämna projektet innan det var slut. Hur ska

överlämningen ske och hur ska insatserna kunna fortsätta och hur ska man följa insatser och dess effekter när barnen/familjerna inte längre är en del av projektet? Målet var satt till att den unge skulle ha behörighet till gymnasiet, hur skulle vi mäta/följa det inom projektet?

Parallellt inleddes arbetet så smått med att specialpedagogen handledde elevhälsoteamen, rektorer, pedagoger och elevassistenter i olika individärenden. Detta för att skapa sig en bild av situationen kring elever i skolan och deras behov av stödinsatser.

Under hösten 2015 arbetades en projektplan fram och den fastställdes i december 2015. Ett av projektets mål var att personal som arbetar med barn unga med behov av särskilt stöd ska känna sig trygga i sin yrkesroll och uppleva att de har en ökad förmåga att ge stöd och att man vet var man ska vända sig om barnet/familjen behöver ytterligare stöd. Under första kvartalet 2016 lämnades en enkät ut till medarbetare inom förskola, skola och socialtjänst för att få ett utgångsvärde för detta mål.

Specialpedagogen som anställdes i projektet sa upp sig och slutade vid årsskiftet 15/16. En ny specialpedagog anställdes och tillträdde sin tjänst i Torshälla i april-16.

Samordnaren på Familjecentralen, som också haft en del av sin tjänst i projektet, har fått en annan tjänst men finns kvar inom socialtjänsten i Torshälla. I maj 2016 var rekryteringen klar och en ny samordnare var på plats. Samtidigt beslutades att den nya samordnaren även skulle vara projektledare, när avtalet med den upphandlade projektledaren löpte ut i augusti 2016.

I juni 2016 sa även den nya specialpedagogen upp sig, och hennes anställning upphörde 2016-08-19.

Även chefen för socialtjänsten, tillika ansvarig chef för medarbetarna och representant i styrgruppen, slutade sin tjänst i april 2016.

Barnhälsoteamen i förskolan, med representanter från förskola och socialtjänst träffas regelbundet. I forumet diskuteras olika frågor kring hur olika parter ska agera när oro för barn och familjer uppstår. I forumet blir även ett kollegialt mellan verksamhetsområdena. Under projektet har även skolpsykologen involverats, då förskolan tidigare inte utnyttjat denna resurs.

Även arbetet inom elevhälsoteamen har utvecklats under projektets gång. Elevhälsoteamen träffas varje vecka och minst 1 gång/månad deltar socialsekreterare från mottagningsenheten. Även förvaltningens familjevägledare har en aktiv roll i elevhälsoteamen.

Det finns idag ett väl fungerande samarbete mellan förskola/skola och socialtjänst, där man agerar tidigare och har en dialog på ett tidigt stadium vid oro kring ett barn/ungdom.

Däremot upplevs svårigheter i samverkan mellan skolan och socialtjänst när eleven/ungdomen bor i Eskilstuna och har sina kontakter med socialtjänsten i Eskilstuna, men sin skolgång i Torshällas skolor.

En grupp föräldrautbildning har genomförts. Det generella stödet till föräldrar med barn 0-6 år har kompletterats med en högre kvalitet på verksamheten på familjecentralen och en ökad tillgång till stödsamtal för föräldrar i par eller enskilt, som stöd för sin föräldraroll.

Antalet familjevägledare har utökats till två, då detta har visat sig vara ett framgångsrikt sätt att jobba.

Analys

Att starta ett så pass stort och brett projekt med flera delar och många samarbetsparter, även om detta skett inom samma förvaltning, kräver mycket tid för att komma fram till en gemensam målbild och för att få en gemensam förståelse av vad som ska åstadkommas. Det har också skapat frustration ibland att inte bara "komma igång" och arbeta och att det inte var solklart för alla hur det skulle gå till.

Till följd av personalomsättning i projektet har arbetet tappat fart och barn/unga har inte alltid kunnat få stöd vid första tecknen till oro. Trots detta ha ändå samarbetet mellan förskola, skola och socialtjänst stärkts under processens gång. Metoder och arbetssätt har utvecklats. Bedömningen är att barnen i Torshälla till stor del har en trygghet och hållbar uppväxt, men att det finns grupper och individer som behöver fortsatt mycket stöd i samverkan.

Samarbete och samverkan är till stor del beroende av personliga relationer mellan tjänstemän på socialtjänsten och tjänstemän i förskola/skola. Närheten i Torshälla underlättar att bygga dessa relationer, då antalet inblandade personer är begränsat. Detta kan förklara varför det är svårare med samverkan mellan skola och socialtjänsten i Eskilstuna.

Slutsats

Målet för projektet är till största delen redan uppnådda, och kan med fördel redan nu föras över till ordinarie verksamhet.

Lärdomar som gjorts är:

Att det behöver bli tydligt hur elevhälsokedjan ska se ut, var den svaga länken är och vad som behövs, för att tidiga insatser ska komma till.

Att det är viktigt att specialpedagoger i förskola/skola tillsammans med socialtjänsten och samordnaren/familjevägledare bildar ett reellt team som har en gemensam och tydlig ingång i sina uppdrag.

Att det behöver bli mer känt av alla berörda vad en social investering är och att det är tydligt vad syftet är, hur arbetet ska bedrivas samt hur personal inom olika verksamheter förväntas bidra till måluppfyllelse.

Att kunskapen om sociala investeringar och socioekonomiska beräkningar behöver förstärkas i kommunen i stort. Denna kunskap kan inte förväntas finnas i varje projekt som startas med medel ur den sociala investeringsfonden. Verksamheternas kunskaper och erfarenheter tillsammans med ett vetenskapligt stöd för planerade/genomförda insatser är inte tillräckligt för att kunna bygga upp strukturer för planering, genomförande och uppföljning av en social investering. Detta tar tid och resurser från den verksamhet som är tänkt att ge effekter för målgruppen. Riktlinjerna för fonden bör kompletteras med resurser för att möjliggöra uppföljning av effekterna på kort och lång sikt.

Finansiering

Hur återbetalning till sociala investeringsfonden ska genomföras behöver ses över i överenskommelse med kommunledningskontoret.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

En social investering är en ekonomisk investering som görs i syfte att lösa framtida samhällsutmaningar. Målet med en social investeringsfond är att frigöra resurser för långsiktiga investeringar i syfte att undvika ökade kostnader i ett senare skede. Barn och unga som inte får det stöd och den hjälp de behöver i tid, utsätts för en ökad risk till negativ påverkan på deras utveckling och hälsa. De utsätts för en risk om livslångt utanförskap. Tidiga förebyggande insatser är avgörande för att barn som riskerar att hamna i utanförskap inte ska göra det. Dessutom är kostnaderna för förebyggande åtgärder betydligt lägre än utanförskapets slutliga pris.

TORSHÄLLA STADS FÖRVALTNING

Ingrid Sköldmo, förvaltningschef.

Beslutet skickas till:
Kommunledningskontoret